Succes!

2F 1

Dit is mijn buurt

Dit boekje gaat over een feest in je buurt en over omgaan met je buren.

Taal voor het Leven

2F 1

Katern 2F 1, *Dit is mijn buurt*
Dit boekje is onderdeel van de lees- en schrijfmethode Succes!
Het niveau van dit boekje is Op weg naar 2F.

Taaltaken:
- een verhaal schrijven
- een nieuwsbericht lezen
- een beschrijving geven
- tips lezen
- een uitnodiging maken
- een krantenartikel lezen
- een mening geven
- een brief lezen
- een tekst schrijven
- een krantenartikel lezen
- een betoog houden
- een woordspel doen

Achterin het boekje staat een instructie voor de begeleider.
Daarin staan aanwijzingen bij sommige opdrachten en uitleg over de opbouw van het boekje.

ⓘ = Kijk in de *Instructie voor de begeleider* achterin.

VOORUITKIJKEN

Bespreek de afbeelding.

- *Heb je wel eens een buurtfeest of een straatfeest meegemaakt?*
- *Wat vond je daarvan?*
- *Hoe zou je het vinden als er in jouw straat een feest was?*
- *Zou je samen met mensen uit je straat een buurtfeest of buurtactiviteit willen organiseren?*

In dit boekje kun je oefenen met:

☐ 1	een verhaal schrijven - **Mijn eigen verhaal**	p. 4
☐ 2	een nieuwsbericht lezen - **Inbreekster gepakt**	p. 5
☐ 3	een beschrijving geven - **Mijn buren!**	p. 6
☐ 4	tips lezen - **Tips voor een buurtfeest**	p. 8
☐ 5	een uitnodiging maken - **Kom je ook?**	p. 10
☐ 6	een krantenartikel lezen - **Miljoenen gewonnen**	p. 12
☐ 7	een mening geven - **Wat wil je lenen?**	p. 14
☐ 8	een brief lezen - **Hangjongeren**	p. 16
☐ 9	een tekst schrijven - **Verbeter de buurt!**	p. 18
☐ 10	een krantenartikel lezen - **De rijdende rechter**	p. 20
☐ 11	een betoog houden - **De inspraakavond**	p. 21
☐ 12	een woordspel doen - **Woordpiramide**	p. 22

Welke opdrachten ga je doen?
Kruis aan.

UITVOEREN

1 Schrijven: Mijn eigen verhaal

OPDRACHT 1A

In wat voor soort huis woon je?
Woon je in een leuke straat?
Heb je gezellige buren?
Hoe is het contact met je buren?
Vertel daarover en schrijf daarna je verhaal op.

- *Hoe vind je de buurt waarin je woont?*
- *Wanneer spreek je je buren?*
- *Doe je weleens iets gezelligs met een buurman of buurvrouw?*
- *Helpen jullie elkaar wel eens?*
- *Heb je wel eens problemen met je buren?*

OPDRACHT 1B

Lees je eigen verhaal na.
Bespreek daarna je verhaal samen.

2 Lezen: Inbreekster gepakt

OPDRACHT 2A

Lees de titel en het eerste stuk van de tekst. Bekijk ook de foto. Wat is er gebeurd, denk je?

Inbreekster gepakt dankzij zelfportret

Sommige inbrekers pakken het niet zo slim aan. Zo was er een vrouw in Italië. Ze kon worden opgepakt, nadat ze tijdens de inbraak per ongeluk een foto van zichzelf had gemaakt.

De vrouw brak in bij haar buurman. Ze vond 800 euro en stak die in haar zak. Ook inspecteerde ze een digitale camera die in het huis lag. Zonder het te merken had ze de camera aangezet en een foto gemaakt. Uiteindelijk nam ze de camera niet mee. Toen de buurman thuiskwam, ontdekte hij dat er geld verdwenen was. Hij merkte ook dat zijn camera op een andere plek lag. Hij controleerde het toestel en zag tot zijn verbazing een foto van z'n buurvrouw. Deze was genomen op een tijdstip waarop hij niet thuis was. De man ging naar de politie die vervolgens de 69-jarige vrouw arresteerde. Ze bekende meteen.

OPDRACHT 2B

Lees nu de hele tekst stil voor jezelf.

OPDRACHT 2C

Beantwoord de vragen.

1 Kijk nog eens naar je antwoord bij 2A. Is de inhoud van het nieuwsbericht anders dan je dacht?

2 Waarom gaf de vrouw meteen toe dat zij de inbreekster was, toen ze door de politie werd gearresteerd?

mijn aantekeningen

3 Schrijven: Mijn buren!

OPDRACHT 3A

Kies een opdracht.

1 Beschrijf een buurman of buurvrouw.
Wat weet je van hem of haar? Wat zijn opvallende gewoontes van je buurman of buurvrouw? Waarvoor heb je hem of haar soms nodig?
Vertel eerst wat je wilt gaan schrijven.

2 Beschrijf je ideale buurman of buurvrouw. Wie is hij of zij? Wat zou je graag samen willen doen? Wat doet een goede buurman of buurvrouw voor jou? En wat doe jij voor hem of haar? En wat doet een goede buurman of buurvrouw **niet**?
Vertel eerst wat je wilt gaan schrijven.

Denk aan:
- *leeftijd*
- *karakter*
- *hobby's*
- *oppas voor de kinderen*
- *kopje koffie of thee drinken*
- *iets lenen*

OPDRACHT 3B

Lees je tekst na.
Heb je geschreven wat je wilde schrijven?
Bespreek daarna samen je tekst.

mijn aantekeningen

4 Lezen: Tips voor een buurtfeest

OPDRACHT 4A
Stel dat je samen met mensen uit je buurt een feest wilt organiseren. Waar moeten jullie dan aan denken? Maak een lijstje.

OPDRACHT 4B
Bekijk de tekst. De schrijver geeft tips voor het organiseren van een buurtfeest.

OPDRACHT 4C
Lees de tekst en beantwoord de vragen.
1 Vergelijk je lijstje met de tips in de tekst. Aan welke tips had je zelf nog niet gedacht?
2 Wat vind je zelf een belangrijke tip?
3 Waarom is een buurtfeest goed voor de buurt? Waar kun je dat lezen?
4 Kunnen de 8 tips ook in een andere volgorde staan? Leg je antwoord uit.

OPDRACHT 4D
Denk aan je eigen buurt. Is zo'n feest in jouw straat of buurt mogelijk?
Waarom wel of niet?

Bespreek samen:
Met wie zou je een feest kunnen organiseren?
Op welke plek zou het feest kunnen?
Wat voor ideeën heb je voor een programma?

mijn aantekeningen

www.hoedoe.nl Tips

HOEDOE.nl Al een Hoedoener? inloggen Zoeken in Hoedoe

Tips voor het organiseren van een buurtfeest

Tips voor het organiseren van een buurtfeest
Een buurtfeest is een leuke gelegenheid om je buren wat beter te leren kennen. En het is natuurlijk heel goed voor de sfeer in de buurt. Heb jij wel zin in zo'n feest? Gewoon doen! Hier zijn een aantal tips:

1 **Informeer bij de gemeente**
Wil je een buurtfeest organiseren, dan is het belangrijk om eerst eens na te gaan wat de mogelijkheden zijn. Misschien kun je wel subsidie krijgen! Pak daarom de telefoon of kijk op de website van je gemeente. Wil je een feest op of aan de openbare weg organiseren, dan heb je bovendien een vergunning nodig.

2 **Stel een feestcommissie samen**
Een buurtfeest organiseren kost meer tijd dan je misschien zou denken. Dus doe het niet alleen! Een buurtfeest is immers een feest van de hele buurt. Het is nodig dat er meer mensen betrokken zijn bij de organisatie. Probeer enthousiaste mensen te vinden met genoeg tijd, een praktische inslag en organisatietalent.

3 **Maak duidelijke afspraken**
Heb je eenmaal een feestcommissie samengesteld, maak dan duidelijke afspraken over wie wat doet en wanneer. Stel een actielijst op en schrijf ook afspraken op, dan weet iedereen wat hij of zij moet doen en dat kan veel discussie voorkomen.

4 **Bedenk een programma**
Voor de invulling van een buurtfeest zijn heel veel mogelijkheden. Kies voor een geslaagd buurtfeest een programma dat voor elk wat wils biedt. Houd ook rekening met de buurtkinderen: zet bijvoorbeeld een springkussen neer of organiseer spelletjes waar zij ook aan mee kunnen doen. En denk ook aan de muziek: een bandje of dj uit de buurt?

5 **Ga na wat je voor dat programma nodig hebt**
Als jullie weten hoe de dag eruit moet zien, maak dan een lijst van alles wat daarvoor gekocht, besteld en geregeld moet worden. Het kan natuurlijk ook regenen, dus waarschijnlijk moet je ook een grote tent huren.

6 **Reken uit wat het kost**
Als jullie het ideale programma hebben samengesteld, gaan jullie kijken wat de kosten daarvoor zijn. Krijg je geld van de gemeente, trek dat bedrag dan van de kosten af en verdeel wat overblijft over de buurtbewoners die naar het feest willen komen.

7 **Nodig de hele buurt uit**
Een buurtfeest is natuurlijk pas echt helemaal geslaagd als de hele buurt ook aanwezig is. Nodig dus iedereen in de buurt uit, zelfs de buren die je niet kunt uitstaan. Zorg ervoor dat niemand zich buitengesloten voelt, dat is niet goed voor de sfeer in je buurt.
Vermeld wel duidelijk dat het een buurtfeest is en of er kosten aan verbonden zijn (en hoeveel).

8 **Feesten maar!**
Na deze uitgebreide voorbereidingen kan het buurtfeest eigenlijk alleen nog maar een succes worden. Geniet ervan! Vinden andere buurtbewoners het ook een fantastisch initiatief? Probeer ze dan enthousiast te krijgen voor het organiseren van het volgende feest.

5 Schrijven: Kom je ook?

OPDRACHT 5A

Je gaat een uitnodiging maken voor een feestelijke activiteit in de buurt.

Bijvoorbeeld:
- een straatfeest voor kinderen en volwassenen
- samen koffiedrinken in de hal van je flat
- samen koken voor de oude mensen in de buurt

Kies een activiteit of verzin zelf een activiteit.
Maak dan een lijstje van dingen die in ieder geval in de uitnodiging moeten komen.

Bespreek je lijstje samen.
Bespreek ook hoe je er een tekst van kunt maken die er duidelijk en aantrekkelijk uitziet.

OPDRACHT 5B

Maak nu de uitnodiging. Maak hem op papier en als dat kan later op de computer.

Zorg ook dat de uitnodiging er mooi uitziet. Zoek bijvoorbeeld plaatjes die erbij passen.

OPDRACHT 5C

Lees je uitnodiging na.
Staat alles erin?
Heb je geschreven wat je wilde schrijven?
Bespreek daarna samen je uitnodiging.

6 Lezen: Miljoenen gewonnen

OPDRACHT 6A

In een krant staat het volgende artikel. Bekijk het artikel.

1 Het artikel bestaat uit een inleiding en vier delen. Lees de inleiding en de eerste zin van elk deel. Vertel dan kort waar de tekst over gaat.

Miljoenen voor de Steenderenstraat

Zeven bewoners van de Steenderenstraat in Amsterdam wonnen gisteravond samen 21,85 miljoen euro in de Postcode-loterij.

Ricardo Jonker is meer dan gelukkig. 'Het lijkt allemaal wel een sprookje', zegt hij. Eerst had hij helemaal geen geld en zat hij zonder baan. Nu is hij miljonair en heeft hij bijna twee miljoen euro op zijn rekening. En dat allemaal dankzij zijn postcode 1107 LA en een lot.
'Iedereen hier zit wel een beetje in de shit', zegt Jonker, die sinds twee jaar in de Steenderenstraat woont, en blij is dat eindelijk eens een niet zo rijke wijk veel geld wint. Wat hij met het geld gaat doen weet hij nog niet. Een paar cadeaus voor zijn familie en vrienden, op vakantie. En daarna misschien verhuizen? Hij weet het nog niet. De tijd zal het leren.

'Neeeeeeeeee!' Dat is het enige woord dat Luciana kon uitbrengen toen ze op Facebook zag dat in haar straat de grote Postcodekanjer was gevallen. 'Dit kan niet. Dit kan echt niet, schreeuwde ik maar', vertelt de verliezer. 'Ik schreeuwde een halve minuut lang, misschien wel een minuut. Echt balen. Zuur. Ik kan het gebruiken. Ik zou er mijn studieschuld mee afbetalen en ik zou een gedeelte aan mijn familie schenken.' Luciana Rais werkt nota bene bij de Postcode loterij, maar was vergeten om op oudejaarsavond zelf een lot te kopen. En toen wonnen opeens zeven mensen uit haar straat zoveel geld. Luciana woont al jaren met haar ouders in de Steenderenstraat. 'Ik woon hier vanaf mijn vierde. Ik ken alle mensen hier in de straat. Ben met veel van hen opgegroeid. Dit is zo erg, maar ik gun het al mijn buren heel erg. Mensen kunnen het geld hier goed gebruiken. Een mooie troost.' vertelt de Amsterdamse.

Ingrid Rais, de moeder van Luciana, stopte in oktober haar deelname aan de loterij, ze won nooit iets. Ze stuurde een boze brief aan de Postcode Loterij. 'De grote prijzen vallen toch alleen maar in rijke buurten', schreef ze. Nu, twee maanden later zijn zeven van haar buren miljonair en multimiljonair. 'Wees voorzichtig met wat je zegt en denkt, dat blijkt maar weer', zegt Rais. 'Ik had duidelijk ongelijk. En daar heb ik nu behoorlijk spijt van.'

Ook buurman John Abdoelrahman had geen lot gekocht. Zowel zijn onder- als bovenburen zijn in feeststemming na het winnen van miljoenen. 'Jarenlang heb ik met deze postcode meegespeeld. Maar het lot stond op naam van mijn ex-vrouw en toen zij vertrok, stopte zij ook de deelname', zegt Abdoelrahman. 'Ik heb er echt geen woorden voor hoe erg ik baal. Ik heb flink wat borrels moeten drinken om dit een beetje te vergeten.'

OPDRACHT 6B

Lees de tekst en beantwoord de vragen.

1 De tekst gaat onder andere over emoties. Wijs in de tekst de woorden aan die een gevoel uitdrukken.
2 De tekst is verdeeld in vier delen: een inleiding en daarna nog vier alinea's. Zijn die vier alinea's nodig of kun je de tekst met minder alinea's indelen? Wat vind je? Leg je antwoord uit.

OPDRACHT 6C

1 Als een deel van de straat iets wint en een ander deel helemaal niets wint, dan kunnen er problemen ontstaan. Aan wat voor problemen denk je dan? Praat er samen over.
2 Doe je zelf mee met een loterij of zou je willen meedoen? Schrijf hierover een kort stukje. Vertel eerst wat je wilt gaan schrijven.

OPDRACHT 6D

Lees je tekst na. Heb je geschreven wat je wilt schrijven? Bespreek daarna samen je tekst.

mijn aantekeningen

7 Schrijven: Wat wil je lenen?

OPDRACHT 7A

Op www.peerby.nl kun je spullen lenen van mensen uit je buurt.
Bekijk de afbeeldingen. Op de website van Peerby staan de volgende spullen te leen aangeboden.

OPDRACHT 7B

Kies twee dingen die je zou willen lenen.
Schrijf op:
- welke spullen het zijn.
- waarom je de spullen wilt lenen en voor hoe lang.

Schrijf ook op:
- welke spullen je zelf zou willen uitlenen.
- welke spullen je nooit zou uitlenen en waarom niet.

Vertel eerst wat je wilt gaan schrijven.

OPDRACHT 7C

Lees je tekst na.
Heb je geschreven wat je wilde schrijven?
Bespreek daarna samen je tekst.
Is je tekst duidelijk voor de ander?
Hebben jullie dezelfde mening?

mijn aantekeningen

8 Lezen: Hangjongeren

OPDRACHT 8A

Bekijk de brief. Beantwoord de vragen.

1 Wie is de afzender van de brief?
2 Aan wie is de brief gericht?
3 Is de brief formeel of informeel? Waaraan zie je dat?
4 Wat is het onderwerp van de brief? Waar heb je je antwoord gevonden?

OPDRACHT 8B

Lees de brief.

Assen, 19 november
Betreft: overlast hangjongeren Hartenstraat

Beste buurtbewoners,

Heeft u ook last van de hangjongeren op het plein van de basisschool? Wij, de bewoners van de Hartenstraat, in ieder geval wel. De overlast bestaat onder andere uit hard schreeuwen, spullen kapot maken en vuurwerk afsteken. Ook ruimen ze hun troep niet op.

Omdat het nu meer dan genoeg is, hebben wij melding gedaan van overlast bij de gemeente. Als de overlast u ook te veel wordt, willen wij u vragen om ook een melding te doen. Dit kan bij de politie of bij de gemeente. We willen graag dat de gemeente ons probleem serieus neemt en een andere oplossing zoekt voor deze jongeren. Uw melding kan daar aan meewerken.

Op woensdag 14 december om 17.00 uur is er op verzoek van de gemeente een buurtbijeenkomst. Daarbij is de politie, de wijkmanager en de directeur van de basisschool aanwezig. Ik wil u van harte uitnodigen om hierbij aanwezig te zijn. De bijeenkomst zal naar alle waarschijnlijkheid plaatsvinden in de aula van basisschool De Gouw.
Mocht dit veranderen, dan laten wij u dat uiteraard weten.
Als u nog vragen heeft, horen we dat graag. In ieder geval alvast bedankt voor uw medewerking.

Leyla Badjoe
Namens de bewoners van de Hartenstraat

OPDRACHT 8C

De brief heeft een duidelijke opbouw met een inleiding, kern en een slot.
Wijs aan wat de inleiding, de kern en het slot van de brief is.
In de kern van de brief schrijft Leyla wat ze wil van de bewoners.
Wat vraagt ze aan de bewoners?

1 _____

2 _____

OPDRACHT 8D

Lees nog een keer de brief. Maak een korte samenvatting van de brief van maximaal 5 zinnen.
Gebruik hierbij onderstaande vragen.

1 Wat is het probleem van de bewoners van de Hartenstraat?
2 Wat kun jij als bewoner hieraan doen?
3 Wat gaat de gemeente doen?

9 Schrijven: Verbeter de buurt!

OPDRACHT 9A

Vind jij dat er dingen verbeterd kunnen worden in je buurt? En heb jij daar wel ideeën over? Dit kun je laten weten aan je gemeente.
Bekijk de tekst hieronder.

OPDRACHT 9B

Schrijf een tekst voor de website Verbeterdebuurt.nl. Doe dit aan de hand van het schrijfplan hieronder.

Schrijfplan:

Inleiding – Schrijf hier op wat je zou willen verbeteren in de buurt.

Kern – Noem in dit deel van de tekst een aantal argumenten waarom je dat wil verbeteren. Geef voorbeelden als dat mogelijk is. Begin elk argument in een nieuwe alinea.

Slot – Eindig je tekst met een goed idee. En vermeld hier ook je naam.
Bedenk eerst wat je wilt gaan schrijven. Schrijf dit in steekwoorden op in het schrijfplan.

Schrijfplan:

Inleiding: _____

Kern: _____

_____

Slot: _____

Schrijf nu je tekst.

OPDRACHT 9C

Lees je tekst na.
Heb je geschreven wat je wilde schrijven?
Bespreek daarna samen je tekst.

10 Lezen: De rijdende rechter

OPDRACHT 10A

In de krant zie je dit artikel.
Bekijk het artikel: lees de titel en de tussenkopjes.
Waar gaat de tekst over, denk je?

De rijdende rechter

Mevrouw Los is groothondbezitter in Driebergen. Zeven stuks wonen er in haar twee-onder-een-kapwoning. Dat geeft blafoverlast, zegt mevrouw Borg, die ook een parkeerprobleem met de buurvrouw heeft. Of mevrouw Los met mevrouw Borg, het is maar net hoe je het bekijkt. Ze hebben elkaar al tijden niet gesproken.

Mr. Frank Visser is in Driebergen om de buren weer aan de praat te krijgen en van hun ruzie televisie te maken. Er vallen woorden op de oprit. Dan rent mevrouw Los plotseling hysterisch naar binnen, omdat mevrouw Borg zou overdrijven. 'Hier kan ik dus niet tegen!', schreeuwt ze schel. 'Ja, dit is mooie televisie', constateert een grijnzende buurvrouw.

Tv-programma

In het programma *De rijdende rechter* kunnen mensen en organisaties gratis geschillen aan mr. Visser voorleggen. Hij neemt ter plekke poolshoogte. Een paar weken later geeft hij in de studio een juridisch bindend advies. 'Dit is mijn uitspraak en daar zult u het mee moeten doen', zegt hij dan tegen eiser en de verweerder.

Vertrouwen

Waarom leggen Nederlanders graag hun lot in de handen van mr. Visser? 'Mensen vertrouwen hem', verklaart regisseur Bunschoten. 'Hij komt op locatie kijken en is oprecht geïnteresseerd in wat er speelt. Hij wil van de mensen direct horen wat er aan de hand is. Dat vinden de mensen prettig'.

Geen advocaten

Het beste aan De rijdende rechter vindt mr. Visser dat er geen advocaten aan te pas komen. 'Ik merk dat mensen heel goed hun zegje kunnen doen als je ze de kans geeft. Sinds ik bekend ben van tv, lijken de mensen in de rechtbank mijn beslissingen ook makkelijker te accepteren. Ik heb nooit meer gelazer in de rechtszaal.'

Naar: Volkskrant, 15 februari 2014

OPDRACHT 10B

Bespreek samen de tekst.

- *Ken je het tv-programma?*
- *Wat vind je van het programma?*
- *Wat vind je ervan dat mensen de rijdende rechter inschakelen als ze problemen met hun buren hebben?*
- *Waarom heet het artikel De rijdende rechter?*

11 Spreken: De inspraakavond

OPDRACHT 11A

Kies uit de volgende twee opdrachten:

1 Zijn er dingen in jouw wijk die je zou willen veranderen? Je gaat dit vertellen op een inspreekavond. De gemeente organiseert een inloopspreekavond in jouw wijk, met de gemeenteraad. Elke spreker heeft twee minuten spreektijd.
2 Je kunt ook spreken over de volgende situatie: de gemeente wil een parkeerterrein aanleggen op het grasveld tussen jouw flatgebouw en de flat er tegenover.

Je bereidt je betoog voor.
Bedenk eerst een aantal argumenten waarom je iets wilt veranderen of waarom je tegen het parkeerterrein bent.
Praat hier samen over. Schrijf je argumenten in steekwoorden op.

OPDRACHT 11B

Houd het betoog voor je begeleider. Doe dit met een stopwatch. Zorg ervoor dat je binnen de twee minuten blijft.
Tip: neem jezelf op met je mobiele telefoon.

OPDRACHT 11C

Bespreek de opdracht zelf na.
Tip: luister nog een keer naar jezelf op je mobiele telefoon.

12 Woorden: Woordpiramide

OPDRACHT 12

Woordpiramide

Vul de piramides in. Je begint met één letter. Schrijf bij het volgende woord er een letter bij. Zo krijg je een nieuw woord. Lees de omschrijvingen.

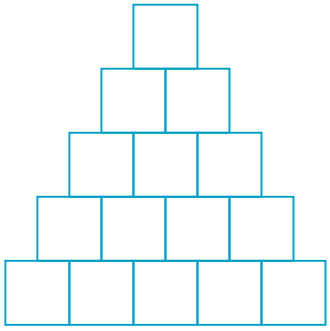

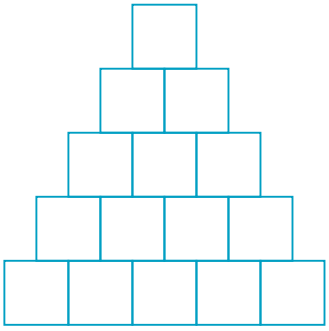

A.

1. Deze letter spreek je lang uit als je iets lekkers eet.
2. Zo kun je je moeder noemen.
3. Een ander woord voor dijk.
4. Je kunt er iets in dragen.
5. Ongeveer 30 dagen.

B.

1. Deze letter zeg je als de dokter in je keel kijkt.
2. Een soort bak in een kast die je eruit kunt schuiven.
3. Ander woord voor verf.
4. Ander woord voor tik of mep.
5. Hij … de foto's in het fotoboek.

mijn aantekeningen

TERUGKIJKEN

Kijk terug naar het begin van het boekje.
Blader nog eens door het boekje.

Bespreek samen:
- Waar ben je trots op?
- Wat wilde je leren? En heb je dat geleerd?
- Van welke opdrachten heb je het meest geleerd?
- Welke opdrachten vond je makkelijk en welke vond je moeilijk?
- Wat wil je nog oefenen?
- Welke nieuwe woorden vind je belangrijk?
  Vul de woordenlijst in je *Taalmap* aan.

Verder oefenen en lezen

Wil je meer oefenen? Bespreek met je begeleider:
- welke oefeningen je nog kunt maken;
- welke boekjes je kunt lezen.

INSTRUCTIE BEGELEIDER

2F 1 | Dit is mijn buurt

WERKEN MET SUCCES!

KIEZEN VAN EEN BOEKJE

Kies eerst met de deelnemer in welk boekje hij gaat werken. Gebruik daarbij de *Taalwaaier* van het niveau van de deelnemer. In de *Taalwaaier* ziet de deelnemer welke thema's er allemaal zijn en welke taken in een boekje geoefend kunnen worden.

KIEZEN VAN OPDRACHTEN

De keuzevrijheid voor de deelnemer is groot. Hij kan er bijvoorbeeld voor kiezen alleen de schrijfopdrachten te doen, of juist alleen de leesopdrachten, de eenvoudigere opdrachten of de wat moeilijkere enz. Bespreek welke opdrachten hij/zij wel wil doen en welke niet. De deelnemer kan uiteraard ook het hele boekje doorwerken.

DE *TAALHULP*

Omdat elke deelnemer eigen schrijfproblemen en een eigen woordenschat heeft, staan er in de boekjes geen oefeningen rond bijvoorbeeld spelling, grammatica of woordenschat. In de *Taalhulp* vindt u een hele reeks *Taalkaarten* rond allerlei schrijfproblemen met uitleg en oefensuggesties. Hieruit kunt u samen met de deelnemer de *Taalkaart* kiezen waar de deelnemer op dat moment het meeste baat bij heeft. Deze *Taalkaart* kan de deelnemer vervolgens opnemen in zijn *Taalmap*. (We gaan ervan uit dat de deelnemer een eigen map heeft waarin hij of zij eigen lesmaterialen bewaart).
Naast deze *Taalkaarten* vindt u in de *Taalhulp* nog veel meer: aanwijzingen wat u kunt doen als een deelnemer een kleine woordenschat heeft, uitleg, voorbeelden en concrete suggesties om te oefenen met de schrijfproblemen van de deelnemer. Ook vindt u uitgewerkte voorbeelden hoe u feedback kunt geven op een schrijftekst van een deelnemer.

AANPAK OPDRACHTEN

ALGEMEEN

Als u werkt met het boekje doet u allerlei verschillende activiteiten, zoals:

- voorbereiding van leesteksten en schrijfopdrachten
- bespreken van de schrijfproducten
- werken met *Taalkaarten* en oefensuggesties uit de *Taalhulp*
- verwerkingsopdrachten aansluitend bij de opdrachten uit een boekje, bijvoorbeeld met een tekst uit het dagelijks leven of het werk van een deelnemer.

Hoe lang een deelnemer met een opdracht bezig is, kan erg variëren. Een paar voorbeelden: soms is een opdracht eenvoudig, maar wel relevant en gaat het uitvoeren vlot; soms is iemand lang bezig met een opdracht omdat hij een tekst helemaal perfect wil maken; soms geeft een leestekst heel veel aanleiding om verder te praten of te oefenen; soms geeft een schrijfproduct zoveel aanleiding tot feedback en verder oefenen dat dit veel tijd kost.
Stimuleer deelnemers ook om van thuis of werk teksten of formulieren mee te nemen, of adressen van voor hen belangrijke websites. Dit kan het toepassen van het geleerde in hun thuis- of werksituatie bevorderen en is ook vaak heel leuk om te doen. In dit boekje kunt u bijvoorbeeld denken aan teksten over eigen dingen die er in de buurt van de deelnemer spelen; acties voor behoud van een bibliotheek, inbraken die gebeurd zijn e.d.
Stimuleer deelnemers om (aansluitend bij Succes!) ook digitaal te schrijven. Laat ze bijvoorbeeld regelmatig een sms of whatsapp-bericht sturen naar groepsgenoten of naar u. U kunt ook denken aan facebook of twitter.

ICOON ℹ

Een aantal opdrachten is voorzien van een icoon ℹ. Dit betekent dat bij deze opdrachten aanwijzingen voor de begeleider te vinden zijn.

MIJN AANTEKENINGEN

Onderaan sommige pagina's ziet u 'Mijn aantekeningen'. Laat de deelnemer dit blokje actief gebruiken om moeilijke woorden of zinnen, de betekenis van woorden of zinnen op te schrijven etc.

VOORUITKIJKEN

Het vooruitkijken is om de voorkennis te activeren en de deelnemer te motiveren voor de taken in het boekje en te bespreken of hij alle taken gaat doen of een keuze maakt. Het boekje begint met een foto en een paar vragen bij die foto. Die zijn bedoeld om aan de praat te raken over de situatie uit het boekje en als oriëntatie op de inhoud. U kunt natuurlijk altijd zelf andere vragen bedenken en daarover praten.

AANWIJZINGEN PER OPDRACHT ℹ

OPDRACHT 1A

Geef hier geen aanwijzingen op de vorm (dus de spelling of de zinsbouw). Het gaat hier om de inhoud van de tekst. Als een deelnemer expliciet vraagt naar aanwijzingen, wees er dan terughoudend in.

(Voor opdracht 2 zijn er geen aanwijzingen.)

OPDRACHT 3A
In deze opdracht kunnen de deelnemers kiezen uit twee opdrachten. Ze kunnen bestaande buren beschrijven of een beschrijving geven van hun ideale buurman of buurvrouw. Let erop bij de beschrijving dat de deelnemer gebruik maakt van verwijzingen als 'hij', 'zij', 'deze man', 'mijn buurvrouw'.

OPDRACHT 4A
Bij deze opdracht kan de deelnemer ook een kleiner plan uitwerken; een barbecue of een feest in de flat met de buren. Laat de deelnemer zelf kiezen.

OPDRACHT 4C
3 In de inleiding staat: Een buurtfeest is een leuke gelegenheid om je buren wat beter te leren kennen. En het is natuurlijk heel goed voor de sfeer in de buurt. In tip 7 wordt het argument van de sfeer herhaald.
4 De tips staan grotendeels in chronologische volgorde en kunnen dus niet worden gehusseld.

OPDRACHT 5A
Op het lijstje kan dit komen te staan: datum, tijd, plaats; programma; kosten; hoe aanmelden (bij wie / voor welke datum); manier van betalen (contant / via bank); meenemen van eten en drinken?

OPDRACHT 5B
De deelnemers kunnen een uitnodiging op papier maken. Deze uitnodiging kunnen ze uitwerken op de computer als die mogelijkheid er is. Besteed tijdens de bespreking dan ook aandacht aan de lay-out.

OPDRACHT 6A
1 De tekst gaat over een winnaar van de postcodeloterij in de Steenderenstraat en over drie mensen uit die straat die geen lot hadden gekocht.

OPDRACHT 6B
1 gelukkig, in de shit, schreeuwde, balen, zuur, gun, troost, boze, spijt, baal.
2 Het gaat om 1 winnaar en drie verliezers. Je zou er dus twee alinea's van kunnen maken of drie: de winnaar, dochter en moeder Rais in 1 alinea en eentje voor John Abdoelrahman.

OPDRACHT 6C
1 Hierbij kunt u denken aan ruzies en jaloezie. De sfeer in de straat kan behoorlijk worden bedorven.

OPDRACHT 7B
Zorg er bij deze opdracht voor dat de deelnemers zinnen maken en zich niet alleen beperken tot een opsomming van woorden. Het moet echt een tekstje zijn.

OPDRACHT 8C
Antwoord op eerste vraag:
Inleiding: alinea 1, in deze alinea beschrijft Leyla het probleem, kern: alinea 2 en 3, in deze alinea schrijft ze wat zij wil van de lezer, slot: alinea 4, in deze alinea bedankt ze de lezer voor de aandacht
Antwoord op tweede vraag:
1 Leyla wil dat de bewoners melding maken bij de gemeente van overlast,
2 Ze wil de bewoners uitnodigen voor de buurtbijeenkomst.

OPDRACHT 9B
In deze opdracht schrijven de deelnemers een tekst volgens het schrijfplan. Besteed hier dan ook aandacht aan de opbouw van de geschreven tekst. Let hierbij ook op de alinea-indeling.

(Voor opdracht 10 zijn er geen aanwijzingen.)

OPDRACHT 11A EN 11B
De begeleider kan ook een situatie aanreiken die in de buurtkrant staat.
Breng de stopwatch in als spelelement, dat maakt het spreken levensechter. Pas wel op dat de tijdsdruk niet als bedreigend wordt ervaren. Bij een faalangstige deelnemer kunt u de stopwatch beter achterwege laten.

OPDRACHT 12
Piramide 1:
1 m, 2 ma, 3 dam, 4 mand, 5 maand
2 a, 2 la, 3 lak, 4 klap, 5, plakt

ALGEMENE OPBOUW VAN ELK BOEKJE

OPDRACHT 1
De eerste tekst is altijd een eigen verhaal.
In de Instroom-boekjes wordt dit eigen verhaal (nadat het verteld is door de deelnemer) opgeschreven door de begeleider. Dit zelf opschrijven is dan nog te moeilijk. In de boekjes voor 1F en 2F wordt de tekst zelf geschreven.
Om de fantasie op gang te brengen staan er bij de opdracht in een denkballon een paar hulpvragen. De opdracht kan hiermee voorbereid worden door samen over het onderwerp en de vragen te praten.

OPDRACHT 2
De tweede leestekst is een luchtige start van het thema: dat kan een tekst op een internetforum zijn, een nieuwsberichtje of een verhaal dat past bij het thema.
Daarbij staat een lichte verwerkingsopdracht. Het tekstje kan voor het plezier gelezen worden en is ook bedoeld om de nieuwsgierigheid naar de rest van het boekje te prikkelen.

VANAF OPDRACHT 2
Vanaf dit punt tot en met opdracht 10 is er een afwisseling van lezen en schrijven.

LEESOPDRACHTEN
In de leesopdrachten worden verschillende leesstrategieën geoefend, variërend van zoekend lezen tot intensief lezen van een hele tekst. Wat er geoefend wordt, hangt onder

meer af van de tekst en het niveau van de deelnemer. Volg de instructie bij de opdrachten; dan komen de verschillende leesstrategieën vanzelf aan bod.

SCHRIJFOPDRACHTEN

De schrijfopdrachten borduren soms voort op de inhoud die vooraf is gegaan, maar kunnen ook gedaan worden zonder die voorafgaande opdrachten. De deelnemer schrijft eigen teksten. Bespreek vooraf samen wat hij wil schrijven. Naast de opdracht staan bij sommige opdrachten in een denkballon een paar sturende vragen. Gebruik die en andere om het denkproces op gang te brengen.
Bespreek als de tekst klaar is samen het resultaat. Daarvoor geldt de volgende algemene leidraad:

1. Begin altijd met een compliment.
2. Vraag aan de deelnemer hoe hij het vond gaan, wat goed ging, waar hij over twijfelt of wat hij lastig vond.
3. Kies (samen met de deelnemer) maximaal één element of fout uit de tekst om aan te gaan werken. In de *Taalhulp* kunt u zien hoe u dat kunt doen.
4. Kies zo nodig een bijpassende *Taalkaart* uit de *Taalhulp*.

Laat zaken terugkomen die ook al bij eerdere opdrachten opvielen; laat het besprokene weer toepassen in een volgende opdracht. Doe dit meteen op dat moment of een volgende keer. Bereid in dit laatste geval de feedback die u wilt geven met behulp van de *Taalhulp* thuis voor.

OPDRACHT 4

Dit is een leestekst die dicht bij de belevingswereld van de deelnemer staat. Hij begint met een oriënterende opdracht. Dit gebeurt o.a. door een focus op titel en tussenkopjes, maar ook door een eenvoudige zoekopdracht, het volledig uitschrijven van de titel etc. In de opdrachten daarna worden verschillende leesstrategieën geoefend, variërend van zoekend lezen tot intensief lezen, leidend tot detailbegrip.
Laat de deelnemer de tekst zelf stil lezen en ondersteun hem alleen bij het uitvoeren van de serie opdrachten.

OPDRACHT 10

Bij deze opdracht leest de deelnemer een vrijwel volledig authentieke tekst, zoals hij die in het echt kan tegenkomen. De tekst is dus in de meeste gevallen boven het niveau van de deelnemer.
De opdracht erbij is gericht op het zoeken van informatie, het vlot inschatten om wat voor soort tekst het gaat etc. en niet op detailbegrip.
Volg de opdracht en laat de deelnemer de tekst dus niet intensief lezen.

OPDRACHT 11

Dit is een spreekopdracht, waarbij geoefend wordt met meer formele en cognitief veeleisende spreektaken. De deelnemer oefent bijvoorbeeld met een gesprek met een leidinggevende, deelname aan een discussie, een mening geven (op basis van feiten), nuanceringen aanbrengen in een verhaal of een mening, een kort voorbereid verhaal vertellen, iets uitleggen of instructie geven, een verslag uitbrengen, een discussie voeren, iemand overtuigen etc.
Suggesties voor richtvragen, om het denkproces op gang te helpen, staan in een denkballon bij de opdracht.

OPDRACHT 12

De laatste opdracht is een woordspel of puzzel.

TERUGKIJKEN

Het is belangrijk om stil te staan bij wat een deelnemer heeft geleerd, waar hij/zij trots op is. Leg deelnemers aan het eind van elke opdracht regelmatig de vraag voor: Hoe heb je deze opdracht aangepakt? Hoe heb je antwoorden gevonden? Benoem tijdens het terugkijken, als het boekje klaar is, de goede dingen die ze hier noemen opnieuw. Bespreek ook wat nu goed gaat en niet meer geoefend hoeft te worden en wat nog wel.

COLOFON

Lees- en schrijfmethode Succes! is een uitgave van Stichting Lezen & Schrijven.
Deze uitgave is in opdracht van Stichting Lezen & Schrijven ontwikkeld door de Vrije Universiteit Amsterdam, afdeling VU-NT2.
De prepress is verzorgd door Uitgeverij Boom i.s.m. JACKY-O, Rotterdam (vormgeving, opmaak en illustraties), MR Foto, Deventer (fotografie), shutterstock.com (stockfotografie).

Stichting Lezen & Schrijven
Parkstraat 105
2514 JH Den Haag
info@lezenenschrijven.nl

Fijn dat u de lees- en schrijfmethode Succes! wilt gebruiken. Voor het begeleiden van cursisten op basis van deze methode is een training voor taalvrijwilligers beschikbaar. Kijkt u voor meer informatie op www.taalvoorhetleven.nl/succes. Indien u (delen uit) deze uitgave wilt hergebruiken of kopiëren, werken we hier graag aan mee. We vragen u dit vooraf af te stemmen met Stichting Lezen & Schrijven.

Deze uitgave werd gefinancierd door de Rijksoverheid.

© 2015 Stichting Lezen & Schrijven, Den Haag

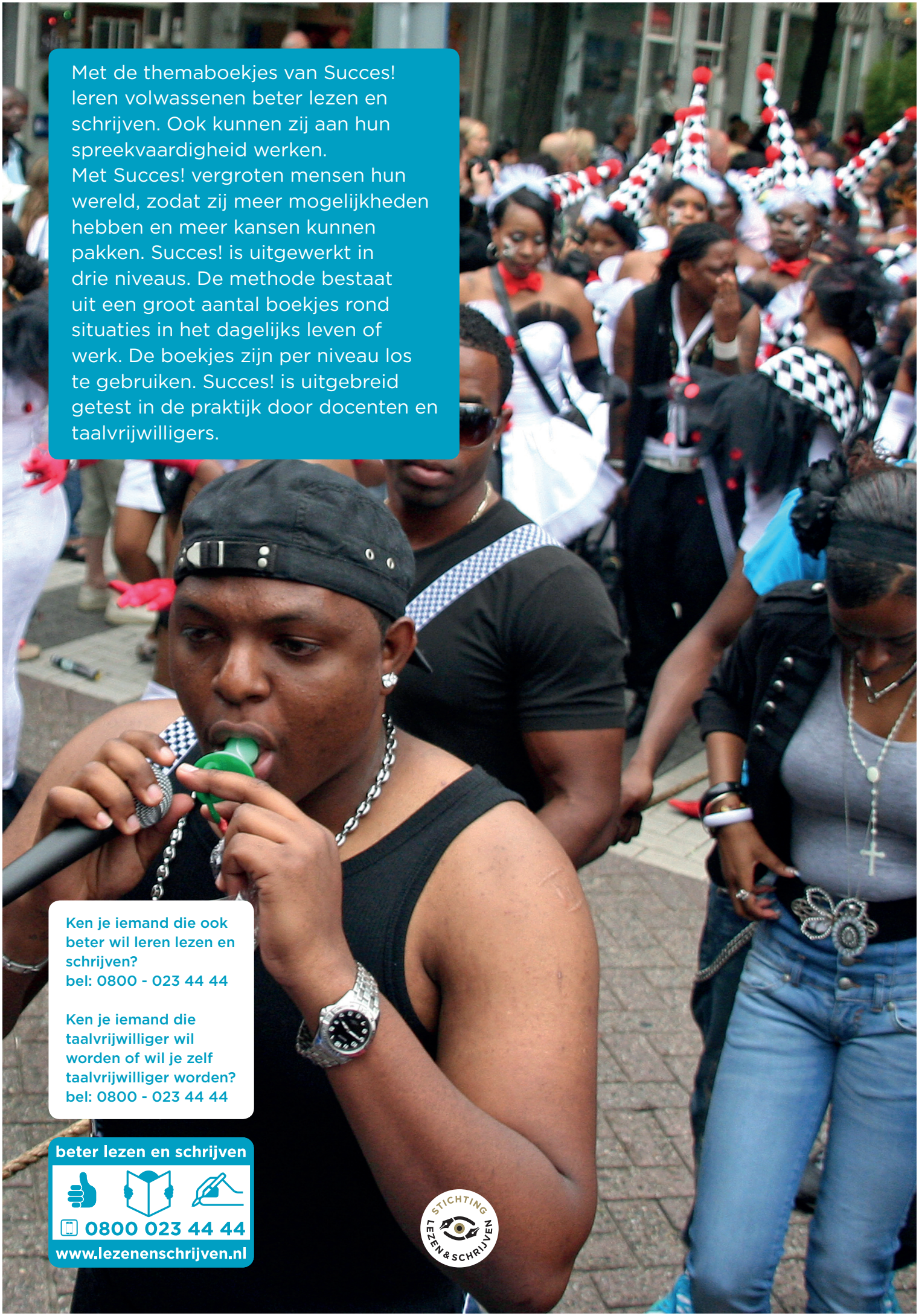

Met de themaboekjes van Succes! leren volwassenen beter lezen en schrijven. Ook kunnen zij aan hun spreekvaardigheid werken.
Met Succes! vergroten mensen hun wereld, zodat zij meer mogelijkheden hebben en meer kansen kunnen pakken. Succes! is uitgewerkt in drie niveaus. De methode bestaat uit een groot aantal boekjes rond situaties in het dagelijks leven of werk. De boekjes zijn per niveau los te gebruiken. Succes! is uitgebreid getest in de praktijk door docenten en taalvrijwilligers.

Ken je iemand die ook beter wil leren lezen en schrijven?
bel: 0800 - 023 44 44

Ken je iemand die taalvrijwilliger wil worden of wil je zelf taalvrijwilliger worden?
bel: 0800 - 023 44 44

beter lezen en schrijven

0800 023 44 44

www.lezenenschrijven.nl

STICHTING LEZEN & SCHRIJVEN